

Kort sagt

Filmene set af
Peter Hirsch (P.H.)
Ib Lindberg (I.L.)
Ib Monty (I.M.)
Michael Blædel (M.B.)
Peter Schepelern (P.S.)

BETAL ELLER DØ

Instruktør: BURT REYNOLDS

Burt Reynolds følger i Clint Eastwoods fodspor som en superstjerne, der sætter sig selv i instruktørstolen med selvhævdelsen som væsentligste motivation. Der synes i hvert fald ikke at ligge nogen kunstnerisk ambition bag »Betal eller dø«. Historien drejer sig om en fribytter-romantisk hjemmebrænder (Reynolds), der presses til at blive forbundspolitiets agent og som sådan optræve en forbryderliga, der huserer i en korrupt sydstats-by under ledelse af en kynisk bagmand. Hvilket han gør »på sin egen måde«, som indebærer kassevis af øretæver, hvilket – som det vil være et trænet publikum bekendt – er det mest probate middel i amerikanske bagmandssager. Filmen byder iøvrigt på »lidt af hvert«: erotik-romantik (en affære med Laureen Hutton), komik (Jack Weston som heltens klovnagtige staldbror), tragik (samme Westons brutale endeligt for skurkens hånd), opvisning i special effects (halsbrækkende speedbådrace i Floridas sumpe), m. m. Helheden er da også syntetisk og steril, klinisk renset for originale indfald, og filmen falder pænt og ligegyldigt ind under den rummelige og devaluerede varebetegnelse »gennemsniitsunderholdning«. (Gator - USA 1976). P.H.

CHICAGO-EKSPRESSEN

Instruktør: ARTHUR HILLER

Hvis man undgår at sammenligne denne film alt for meget med dens Hitchcock-forbilleder, står den distancen udmærket. Den klassiske historie om den uskyldige, lidt kluntede fyr, der bliver kastet hovedkuls ud i en morderisk og meget indviklet intrige, er fortalt med megen tæft for genren. Dialogen er ganske slagfærdig og persongalleriet ret så fornøjeligt, og der spilles veloplagt og præcist i filmens hovedroller, ikke mindst af Gene

Wildier og Richard Pryor. Arthur Hiller holder tungen lige i munden i den bombastisk ironiske katastrofe-slutning, og selv om filmen måske nok prøver at presse mere saft ud af citronen, end der er i den, bliver man underholdt effektivt, mens det står på. Man kan dårligt bebrejde filmen, at den mangler dybde. Dybde har aldrig været Hillers store nummer. Filmen vil næppe indskrive sig i filmhistorien som Hillers tidligere publikums-træffer, »Love Story«, og gudskelov for det. (Silver Streak - USA 1976). I.L.

MANDEN MED MILLIARDERNE

Instruktør: JONATHAN KAPLAN

Efter at have etableret sig som en af verdens fem førende box office-stjerner (forstå det nu, hvem der kan) forsøger italieneren Terence Hill, der i virkeligheden hedder Mario Girotti, nu at slå igennem i amerikansk film. »Mr. Billion« er en ret hæsblæsende historie om en ung enfoldig italienerens odysse gennem USA på vej mod en kæmpearv, som en excentrisk onkel har efterladt ham. Terence Hill går igennem filmen med blåøjet charme, og selv om hans præstation er ganske sympatisk, vinder den ham næppe de helt store fanskarer. Filmen taber hurtigt pusten, dels fordi manuskriptet ikke er så forfærdelig iderigt, dels fordi Jonathan Kaplans instruktion er mat og upersonlig. Slim Pickens og Jackie Gleason leverer gode rutine-præstationer, og filmen har øjeblikke af venlig ironi, mest perspektivrigt i en scene, hvor Terence Hill går i biografen og ser Henry Fonda i »My Darling Clementine«. De to dannede et absurd team i »Mit navn er Nobody«, en selvhøjtideligt forrvøvet italiensk western, der stillede Terence Hill op som den nye tids helt overfor den gamle Fonda. Her bringes tingene i niveau igen. (Mr. Billion - USA 1976). I.L.

EN PIGE SER RØDT

Instruktør: LAMONT JOHNSON

En vakker fotomodel, der lever af at sælge sit velskabte ydre som forbruger-stimulerer til de sex-hungrige masser, voldtages af sex-hungrig mand, der bag efter hævder at være opfordret til overgrebet. Hun trækkes gennem følelsesladet, snagende ubehagelig retssag, der til slut frikender manden og udleverer hende til sensationspressens fordømmelse: Hun var selv ude om det! Da den slemme mand sidenhen forgriber sig på hendes uskyldige lillesøster, besvarer hun voldtægt med selvtægt og skyder ham sønder og sammen med et jagtgevær. Og frikendes. Efter et Clarence Darrow-lignende forsvar fra sin heroisk kvindesagsforkæmpende advokat, Anne Bancroft! Der rumsterer et kompleks af aktuelle kønspolitiske debatmenner på bunden af denne film, der imidlertid hurtigt taber alle seriøse perspektiver af syne, og som ikke engang fungerer tilfredsstillende saftigt på »Ugens-rapport«-niveau, tiltrods

for de to lækre Hemingway-søstre, der virkelig er lige til at folde ud. Et »godt materiale«, eklatant tabt på gulvet af Lamont Johnson. (Lipstick - USA 1976).

P.H.

SAGEN: VERA ROMEYKE

Instruktør: MAX WILLUTZKI

Inspireret af virkeligheden og tæt på den fortæller Max Willutzki, der også har skrevet manuskriptet, i dette lærestykke om Beruffverbot om en 33-årig lærerinde, der bliver suspenderet fra sit embede og senere forflyttet, fordi hun kommer til at træde borgerskabet i en lille Ruhr-by over tærne. Vera Romeyke er ingen venstre-radikal provokatør, men en god socialdemokrat og en tids- og selvbevidst pædagog, optaget af sit arbejde og med alle de velmente og velmenende holdninger, som en moderne lærer har fået indpodet. Rita Engelmänn spiller fortræffeligt som Vera Romeyke. Hun giver hende ikke den martyrglorie, der f. eks. svæver over Katharina Blum i Böll-filmene, men gør hende til et menneske, der er genkendeligt med fejl og dyder. Vera Romeyke er ikke uden visse suffisante træk, og hun er så overbevist om pædagogikkens betydningsfuldhed og lærergerningens vigtighed, at hun har svært ved at klare de modstandere, der tillægger hende andre end de mest ideale motiver. Og hun har heller ikke rigtig plads til de mere intime følelser for sin samlever og sit barn. Rita Engelmänn og Willutzki gør hende til et uhyre karakteristisk eksemplar af en udbredt type i dag, og de balancerer fint i sympati for hende mellem det let idealiserede og det lidt udleverende. Med Rita Engelmänn i centrum undgår filmen da også det alt for frelste. Skolemiljøet og lærerkollegiet er overbevisende skildret, og filmen er en sober og ligevægtig film, der næppe kan kaldes noget stort kunstværk, men som formentlig vil kunne fungere effektivt. Den er ikke voldsomt kontroversiel, men roligt bekymret over de konsekvenser, som statens sikring af forfatningen kan få, når massehysteri og hetzfølelser træder i stedet for den sunde fornuft. (Vera Romeyke ist nicht tragbar - DBR 1976). I.M.

SIDSTE DAG PÅ STRANDEN

Instruktør: DARYL DUKE

Døden er blevet medieverdenens mest devaluerede begivenhed. Med immuniserende distance hengiver man sig i krigs- og voldsfilm til døden som et spektakulært show i lækker slow-motion, og når virkeligheden overgår fiktionen, og to jumbojets kolliderer og dræber 576 mennesker konstaterer direktøren for Lloyds, at det nok i fremtid skal være en rekord. Døden som rekord. Døden som masse-entertainment. Hvordan skal man reagere over for en film som »Sidste dag på stranden«, der spekulerer i to døende menneskers romance og deres fælles desperate forsøg på at fastholde den tab-

te barndom ved udsigten til aldrig at skulle opleve alderdommen? Vi er blevet forsløvet over for tragedien, og den sidste forsvarsmekanisme kan kun blive en svag protest mod vulgariseringen af den intime død, som den behandles her med resignerede smil, sigende pauser, eftertænksomme blikke og mange tårer. »Sidste dag på stranden« er ikke skrevet og instrueret, den er programmeret og redigeret med op- og nedtoninger hvert 15. minut, så hundekiks og tandpasta kan få sit på det network, der har produceret filmen. Daryl Duke har et pænt navn i udlandet for sin debutfilm »Payday«, hvori han siges at skabe et personligt portræt af en countrysanger, der betaler hele prisen i Nashville for sin succes. Hvorfor har vi ikke fået den i stedet? (Griffin & Phoenix: A Love Story - USA 1976). M.B.

VILDMANDEN

Instruktør: JEAN-PAUL RAPPENEAU

Rappeneau, der debuterede med den elegante krigskomedie »Livet på slottet« og fortsatte med den knap så velykkede »Knald, fald og revolution«, har lavet en ny film, der atter bekræfter at han har talent for at servere delikate anretninger af lækkerier uden større næringsværdi. Historien om hvordan eks-parfumefabrikant, nu ene-øboer ved Sydamerikas kyst, Yves Montand, bliver forstyrret i sine cirkler af Catherine Deneuve, der er på flugt fra en jaloux forlovet og diverse andre, er fortalt som god eskapistisk underholdning. Filmen undgår omhyggeligt ethvert dybere engagement, men underholder lifligt og billedskønt. Problemet med Rappeneau er, at hans største ambition øjensynligt er at blive fransk films Philippe de Broca (som han tidligere skrev manuskripter for), og det er jo ikke just hvad fransk film står og mangler. (Le Sauvage - Frankrig 1976). P.S.

ØRNE ER LANDET

Instruktør: JOHN STURGES

Inspireret af den sensationelle befrielse af Mussolini i 1944 får tyskerne den idé, at de kan kidnappe Churchill for således at have et godt kort i baghånden, når de skal forhandle om fred med de allierede. En samling uhørt noble soldater med Michael Caine i spidsen bliver sendt til en lille engelsk landsby, hvor Churchill underligt nok vil tilbringe et par dage. Vi får så en lang, overraskende kedsommelig og omstændelig historie (med Donald Sutherlands forræder som mest oplivende moment) i stil med Cavalcantis gamle beredskabsfilm »Went the Day Well?« Filmen er, naturligvis, som Zinnemanns »Sjakalen« fri fantasi, men tager også højde for dette ved sin pointe: Churchill bliver faktisk skudt til slut, men så viser det sig, at det bare var en standin, der skulle aflede fjendens opmærksomhed, mens den genuine Sir Winston var til møde i Teheran. Så det hele var altså spildte anstrengelser, filmen inklusive. (The Eagle Has Landed - USA 1977). P.S.

Premiererne

1.1. - 31.3.77 / ved Claus Hesselberg

Anvendte forkortelser:

Adapt:	= Adaption	Komp:	= Komponist
Ark:	= Filmarkitekt	Kost:	= Kostumer
Arr:	= Musikarranger	Medv:	= Medvirkende skuespillere
As-P:	= Associate Producer	P:	= Producere
Ass:	= Assistent	P-leder:	= Produktionsleder
Dekor:	= Scenedekorationer	Prem:	= Dansk premiere
Dir:	= Dirigent	P-selskab:	= Produktionselskab
Dist:	= Udlejer i oprindelsesland	P-sup:	= Produktions-supervisor
Ex-P:	= Executive Producer	P-tegn:	= Produktionstegn (design)
Foto:	= Cheffotograf	Rekvis:	= Rekvisiter
Instr:	= Instruktør	Sp-E:	= Specielle effekter
Kamera:	= Kameraoperatør	Udl:	= Dansk udlejning

AFTENLANDET

Arb.titel: Danmark 1980/Statskuppet. **Dist:** Panorama. **P-selskab:** 1980 Film Aps. **P:** Steen Herdel, Ebbe Preisler, Jeff McBride. **Instr:** Peter Watkins. **Instr-ass:** Nele Rue. **Manus:** Carsten Clante, Poul Martinsen, Peter Watkins. **Foto:** Joan Churchill. **Farve:** Eastmancolor (?). **Musik:** Anders Koppel. **Medv:** (en række private og ikke-professionelle bl. a. Carl Madsen, Bengt Bengtsen, Erling Barfod, Preben Lous, Erik Petersen, Carsten Baess, Merete Borker). **Længde:** 114 min., 3100 m. **Censur:** Grøn. Fb.u.12. **Udl:** Panorama. **Prem:** 21.2.77 Grand + Århus, Ålborg, Randers, Slagelse + Stockholm. Anm. Kos. 134.

ALT PÅ ET BRÆDT

Danmark 1977. **Dist:** Filmcentret. **P-selskab:** Merry Film. **P-leder:** Erik Overbye. **I-leder:** Erik Nissen. **Instr:** Gabriel Axel. **Script:** Anne Clavering, Bente Askjær. **Manus:** Gabriel Axel (?). **Foto:** Rolf Rønne. **Ass:** Fritz Schrøder. **Stills:** Jesper Bæk Sørensen. **Farve:** Eastmancolor. **Klip:** Finn Henriksen. **Ark:** Erik Bjørk. **Rekvis:** Jens Bo Larsen. **Kost:** Marcella Kjeltoft. **Make-up:** Else Hennings. **Lys:** Svend Bregenberg. **Ass:** Jens Peter Hammerich. **Tone:** Niels Bokkenheuser. **Ass:** Jakob Thomsen. **Medv:** Dirch Passer (Alfred), Jørgen Ryg (Hugo), Preben Kaas (Arthur), Lily Broberg (Fru Svendsen), Peter Steen (Ung betjent), Berit Kvorning, Torben Jetsmark (Ungt par), Ghita Nørby (Skuespillerinde), Tommy Kenter (Interviewer), Birger Jensen (Hoppe), Søren Rode (Betjent), Søren Strømberg (Kunde), Holger Vistisen (Stor mand), Esper Hagen (Ung mand), Torben Jensen (Skorstensfejer), Elin Reimer, Johannes Marott (Ægtepar). **Længde:** 90 min., 2485 m. **Censur:** Rød. **Udl:** Dansk-Svensk. **Prem:** 18.2.77 Saga, Bio Trio, Bio Lyngby, Fotorama (Herning), Palæ (Ålborg), Saga + Regina (Århus), Fønix, Imperial (Odense), Bio (Silkeborg), Palæ (Horsens), Bio (Roskilde), Scala (Slagelse), Slotsbio (Randers), Strand (Esbjerg), Scala (Holstebro). Folkekomedie.

ANDEN SIDE AF BJERGET, DEN

The Other Side of the Mountain. USA 1975. **Dist:** Universal. **P-selskab:** Filmways/Larry Pearce Productions. **For Universal:** P: Edward S. Feldman. **P-leder:** Brad Aronson. **Instr:** Larry Pearce. **2nd-unit-instr:** Max Kleven. **Instr-ass:** Ken Swor, Henry Lang. **Stunt-Instr:** Dennis Agee (ski), Max Kleven. **Manus:** David Seltzer. **Efter:** Jill Kinmonts biografi »A Long Way Up« af E. G. Valens. **Kons:** Jill Kinmont, Theodore A. Lynn, Jerry Kinmont. **Foto:** David M. Walsh. **2nd-unit-foto:** John Morley Stephens. **Farve:** Technicolor. **Klip:** Eve Newman. **Dekor:** Philip Abramson. **Kost:** Grady Hunt. **Sp-E:** Ira Anderson Jr. **Musik:** Charles Fox.

Sang: »Richards Window« af Charles Fox, Norman Gimbel. **Solist:** Olivia Newton-John. **Tone:** Richard Overton, Robert Knudsen. **Medv:** Marilyn Hassett (Jill Kinmont), Beau Bridges (Dick Buek), Belinda J. Montgomery (Audra-Jo), Nan Martin (June Kinmont), William Bryant (Bill Kinmont), Dabney Coleman (Dave McCoy), Bill Vint (Buddy Werner), Hampton Fancher (Lee Zadruga), William Roerick (Dr. Pittman), Dori Brenner (Cookie), Walter Brooke (Dean), Jocelyn Jones (Linda Myers), Greg Mabrey (Bob Kinmont), Tony Becker (Jerry Kinmont), Griffin Dunne (Herbie Johnson), Warren Miller (Dr. Enders), Robin Pepper (Skeeter Werner), Brad Savage (Dreng i rullestol), John D. Garfield, Kenneth Dorsey, William Johnson (Patienter). **Længde:** 103 min., 2820 m. **Censur:** Rød. **Udl:** C.I.C. **Prem:** 21.3.77 Riato 1. Anm. Kos. 133.

BERLINGER

Berlinger. Vesttyskland 1975. **Dist:** Constantin. **P-selskab:** ABS-Filmproduktion/Independent-Film. **P:** Heinz Angermeyer. **P-leder:** Joachim von Vietinghoff. **I-leder:** Heiner Angermeyer. **Instr:** Bernhard Sinkel, Alf Brustellin. **Instr-ass:** Gerhard von Halem. **Manus:** Bernhard Sinkel, Alf Brustellin. **Foto:** Dietrich Lohmann. **Farve:** Eastmancolor. **Klip:** Heidi Geneé. **Ark:** Nicos Perakis. **Kost:** Nicos Perakis. **Make-up:** Klaus Winter, Ursula Borsche. **Musik:** Joe Haider. **Medv:** Martin Benath (Berlinger), Hannelore Elsner (Maria), Peter Ehrlich (Roeder), Tilo Prückner (Laski), Martin Lüttge (Pfeifer), Elisabeth Volkmann (Halm), Max Mairich (Vinzenz), Lina Carstens, Benno Hoffmann, Walter Ladengast, Hugo Lindinger, Helmut Brasch, Evelyn Künneke. **Længde:** 115 min., 3128 m. **Prem:** 14.1.77 TV. Samfundsanalyse.

BETAL ELLER DØ

Gator. USA 1976. **Dist:** United Artists. **P-selskab:** Levy-Gardner Productions. **P:** Jules V. Levy, Arthur Gardner, Robert Levy. **P-samordner:** Doug Gardner. **P-leder:** Mel Dellar. **Instr:** Burt Reynolds. **2nd-unit-instr:** Hal Needham. **Instr-ass:** Edward Teets, Jack Sanders. **Stunt-Instr:** Jerry Imber, Herb Breckenfeld, Lister Goble. **Manus:** William Norton. **Foto:** William A. Fraker. **2nd-unit-foto:** George Bouillet. **Farve:** DeLuxe. **Format:** Todd-AO. **Klip:** Harold F. Kress. **P-tegn:** Kirk Axtell. **Sp-E:** Cliff Wenger. **Musik:** Charles Bernstein. **Sang:** »Gator« af Jerry Reed. **Solist:** Jerry Reed. **Sang:** »For a Little While« af Bobby Goldsboro. **Solist:** Bobby Goldsboro. **Sang:** »Hey Country Boy« af Rusty Richards, William Randall, Theodore Soderberg. **Solist:** Dinah Shore, Don Hall. **Medv:** Burt Reynolds (Gator McKlusky), Jack Weston (Irving Greenfield), Lauren Hutton (Aggie Maybank), Jerry Reed (Bama McCall),